

Hvidbog for Natura 2000-handleplanen for Natura 2000-handleplan Lillebælt, nr. N112, 2022-2027

Der er i høringsperioden indkommet 2 hørings svar.

Denne hvidbog indeholder sammenfatning af og bemærkninger til hørings svar fra Miljøstyrelsen og Forsvarsministeriet. Hørings svaret er udarbejdet af Assens, Kolding, Haderslev og Middelfart Kommuner i fællesskab.

Natura 2000-handleplanen har været i 8 ugers høring i perioden 14. februar til 10. april 2024.

I hvidbogen er en oversigt over indkomne hørings svar, der præsenteres uddrag af de enkelte hørings svar samt kommunernes bemærkninger og ændringsforslag. Bemærkninger, der medfører ændringer i handleplanen er ligeledes beskrevet.

De indsendte hørings svar fremgår af bilag.

Afsender	Sammenfatning af hørings svaret	Kommunernes bemærkninger	Ændringer i handleplanen
Forsvarsministeriet Ejendomsstyrelsen Forvaltningsafdelingen Arsenalvej 55, 9800 Hjørring Telefon +45 72813159/Mobil +45 41324840 E-mail: fes- nps16@mil.dk	Forsvarsministeriet lejer og ejer arealer inden for, eller grænsende op til, Natura 2000-området. Såfremt der påtænkes iværksat specifikke indsatser for naturlige vandforhold på og omkring arealerne betegnet Halk Skydeterræn og Aborg Skydebane og Skydeterræn, ønsker Ejendomsstyrelsen at blive inddraget. Dette med henblik på, at sikre at tiltagene ikke påvirker den operative brug af terrænerne negativt. Ejendomsstyrelsen har derudover ingen kommentarer til handleplanen.	Taget til efterretning	Ingen

Afsender	Sammenfatning af høringsvaret	Kommunernes bemærkninger	Ændringer i handleplanen
<p>Miljøministeriet Miljøstyrelsen</p> <p>Tolderlundsvej 5 5000 Odense C </p> <p>Tlf. +45 72 54 40 00 mst@mst.dk www.mst.dk 72 54 37 20 +22 84 63 98 katka@mst.dk MST Id nr.: 9841665</p>	<p>Høringsvaret indeholder bemærkninger til følgende emner:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Indsatser med frivillig gennemførelse 2) Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger 3) Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode 4) Behov for indsatser 5) Indsatser fordelt på aktør 6) Miljøstyrelsens bidrag til Natura 2000-handleplanerne <p>1) Indsatser med frivillig gennemførelse Miljøstyrelsen er enig i, at indsatser på private arealer som udgangspunkt forudsættes gennemført ved frivillige aftaler. Kommunalbestyrelsen er imidlertid forpligtet til at gennemføre handleplanen, også hvis det skulle vise sig, at de fornødne frivillige lodsejraftaler ikke kan indgås.</p> <p>Den kommunale handleplan må derfor ikke rejse tvivl om, hvorvidt kommunalbestyrelsen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser.</p>	<p>Pågældende passager rettes til jf. KL's bemærkninger (se bilag). KL anser det som en praksisændring og er ikke enig i den fortolkning. Dette med henvisning til den økonomiske høring, hvor det vedr. frivillighed henvises til DUT-kompensationen.</p> <p>KL og MST foreslår, at et foreløbigt kompromis til Natura 2000-handleplanerne er: <i>"Det forventes, at</i></p>	<p>Er rettet til s. 12 og s. 20.</p> <p>S. 12: følgende afsnit er slettet: Hvor dette ikke er muligt, skal myndigheden påbyde en bestemt drift, hvis det er nødvendigt for opnåelse af målene i Natura 2000-planen eller for at forhindre forringelse og forstyrrelse.</p> <p>Tilføjet s. 20: Det forventes, at Natura 2000-handleplanerne kan gennemføres ad frivillighedens veje...</p>

		<i>Natura 2000-handleplanerne kan gennemføres ad frivillighedens vej."</i>	
	2) Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger skal rettes mht. dato.	Rettes	Er rettet til på s. 5.
	3) Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode Det bør præciseres, i hvilket omfang de gennemførte indsatser har været målrettet retningslinjerne.	Præciseres	Er præciseret med supplerende afsnit på side 8 og henvisning til side 11, hvor kommunerne hver for sig har redegjort for, hvordan der er blevet arbejdet med at opfylde retningslinjerne.
	4) Behov for indsatser Der fremgår i Natura 2000-planens indsatsprogram et specifikt areal på 55 ha til bekæmpelse af invasive arter.		Kommunerne har opgjort en indsats på op til 46,49ha, jf. registreringen. Miljøstyrelsen har i sin plejeplan opgjort behovet for indsats mod invasive arter med 20,2 ha, Forsvaret med 23,9 ha (se bilag 1a og 1b). Det er samlet set over 55ha. Der er tilføjet en note i tabel 4 på s. 13 og der er indført en tabel 6c på s. 15, som redegør for indsatsen fordelt på kommunerne.
	Det bemærkes desuden, at det fremgår af kommunens note **** til tabel 4, at naturtyperne grå/grøn klit, nedbrudt højmosse, strandvolde med enårige og flerårige, kystklint/klippe, forklit, hvid klit og kildevæld ikke har plejebehov i form af græsning eller høslet. Da det er Miljøstyrelsens erfaring, at der er pleje på nogle af de nævnte naturtyper i området bl.a. kildevæld, bør teksten justeres, og et	Rettes	Er rettet til på s. 13: <i>****naturtyperne grå/grøn klit, nedbrudt højmosse, strandvolde med enårige og flerårige, kystklint/klippe, forklit, hvid klit og kildevæld, er ikke medregnet, fordi kommunerne vurderer, at disse naturtyper normalt ikke har plejebehov i form af græsning eller høslet.</i>

	bør fremgå, at det er kommunens vurdering.		
	<p>5) Indsatser fordelt på aktør Miljøstyrelsen har bemærket, at tabel 6 udelukkende indeholder information om skovnaturtyper med fredskovspligt. Der kan med fordel tilføjes en oversigt over fordeling af de resterende naturtypearealer og levesteder for arter på Natura 2000-området udpegningsgrundlag, da det vil gøre fordelingen på aktør mere overskuelig.</p>	Der tilføjes 3 tabeller over fordelingen	<p>Tabellerne 6c, 6d og 6e over c) fordeling af bekæmpelse af invasive arter (s. også pkt. 4), d) og levesteder for arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag på kommunerne og e) af de lysåbne naturtypearealer er tilføjet på s. 15 og 16.</p>
	Der er ikke redegjort for de kortlagte skovnaturtyper, som ikke er fredskovspligtige eller offentligt ejede. Natura 2000-handleplanen skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af den planlagte indsats, herunder hvordan sikring af en skovnaturtypebevarende drift og pleje er gennemført.	Der tilføjes en tabel over fordelingen	Tabellen 6a over fordeling af ikke fredskov på kommunerne er tilføjet på s. 14.
	<p>6) Miljøstyrelsens bidrag til Natura 2000-handleplanerne Miljøstyrelsen forventer at foretage mindre tekstnære justeringer i noget af Miljøstyrelsen indhold. Miljøstyrelsen vil efter høringen kontakte den kommunale tovholder med opdateret indhold.</p>	Rettes	Mindre tekstnære justeringer, meddelt af Miljøstyrelsen, er rettet til.

Assens, Haderslev, Kolding og Middelfart Kommune

Arter og Naturbeskyttelse

J.nr. 2024 - 9562

Den 10/4- 2024

Hørings svar fra Miljøstyrelsen i forbindelse med offentlig høring af Natura 2000-handleplan Lillebælt område nr. 112

Miljøstyrelsen sender hermed høringssvar til forslaget til Natura 2000-handleplanen og har følgende bemærkninger til den.

Hørings svaret indeholder bemærkninger til følgende emner

- Indsatser med frivillig gennemførelse
- Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger
- Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode
- Behov for indsatser
- Indsatser fordelt på aktør
- Miljøstyrelsens bidrag til Natura 2000-handleplanerne

Bemærkninger

Indsatser med frivillig gennemførelse

Miljøstyrelsen henleder opmærksomheden på, at de kommunale Natura 2000-handleplaner er udarbejdet i medfør af Miljømålslovens § 37 a, hvorefter kommunalbestyrelsen udarbejder en handleplan til gennemførelse af Natura 2000-planen inden for kommunens geografiske område på land og for den kystnære del af vanddistriktet. Ifølge Miljømålslovens § 46 a, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen sikre gennemførelse af en vedtaget handleplan.

Kommunalbestyrelsen er dermed forpligtet til at gennemføre Natura 2000-planen, også hvis det skulle vise sig, at de fornødne frivillige lodsejeraftaler ikke kan indgås. Den kommunale handleplan må derfor ikke rejse tvivl om, hvorvidt kommunalbestyrelsen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser.

Det fremgår af afsnit 6, at indsatserne tilpasses efter de tilskudsordninger, der er tilgængelige i handleplanperioden og at indsatserne baseres på, at lodsejere selv søger til tilskud til naturpleje.

Miljøstyrelsen er enig i, at indsatser på private arealer som udgangspunkt forudsættes gennemført ved frivillige aftaler. Kommunalbestyrelsen er imidlertid forpligtet til at gennemføre handleplanen, også hvis det skulle vise sig, at de fornødne frivillige lodsejeraftaler ikke kan indgås.

Den kommunale handleplan må derfor ikke rejse tvivl om, hvorvidt kommunalbestyrelsen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser.

Miljøstyrelsen henviser desuden til formuleringen af sætningen om frivillighed i afsnit 7, hvor det ikke fremgår tydeligt, at der er andre muligheder end frivillige aftaler.

Miljøstyrelsen ønsker som medudgiver af Natura 2000-handleplanen, at det specificeres yderligere fx. ved at skrive at "Projekterne gennemføres som udgangspunkt ved frivillige aftaler..."

Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger

Naturbeskyttelsesloven (lovbekendtgørelsen nr. 1392 af 2. oktober 2022) skal rettes til

Naturbeskyttelsesloven (lovbekendtgørelsen nr. 1392 af 4. oktober 2022).

Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode

Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at Natura 2000-handleplanen efter bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27/06/2016, § 2, stk. 4) skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er realiseret.

Forslaget til Natura 2000-handleplan indeholder en redegørelse for indsatser. Miljøstyrelsen skal imidlertid bemærke, at det er vanskeligt for styrelsen ud fra redegørelsen at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planens indsatser for den forudgående periode er realiseret.

Styrelsen ønsker derfor, at den endelige plan suppleres med en præcisering. Det kan være en uddybning af afsnit eller f.eks. en tabel, der gør det muligt umiddelbart at få et overblik over, i hvilket omfang retningslinjerne i indsatsprogrammet i den statslige Natura 2000-plan 2016-21 er realiseret.

Der er behov for at uddybe i forhold til følgende indsatser:

- *Der sikres sammenhæng mellem forekomster af kalkoverdrev, surt overdrev og rigkær med henblik på at gøre arealet mere robust overfor a) pludselige hændelser (f.eks. ekstreme vejrforhold), b) klimaændringer c) for at mindske randpåvirkninger fra omkringliggende landbrugsarealer eller d) for at bidrage til etablering af større driftsenheder.*

Det bør præciseres, i hvilket omfang de gennemførte indsatser har været målrettet denne retningslinje.

- *Tilstanden af levestederne for plettet rørvagtel og brushane forbedres, således at de kortlagte levesteder får en god naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet.*
- *Tilstanden af levestederne for klyde, havterne, dværgterne og fjordterne forbedres, således at 75 % af de kortlagte levesteder for klyde, havterne og dværgterne samt de 3 kortlagte levesteder for fjordterne får en god naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet.*

I handleplanen nævnes generelle indsatser vedr. forbedring af levesteder for kystfugle, men det bør præciseres, hvorledes der har været indsatser for forbedring af de nævnte arters levesteder i overensstemmelse med retningslinjerne.

- *Kommunen og offentlige lodsejere skal være særlig opmærksomme på naturtyperne kalkoverdrev, surt overdrev, tidvis våd eng og rigkær samt ynglefuglene brushane, dværgterne, plettet rørvagtel og mosehornugle, samt den rastende ederfugl, som har en væsentlig forekomst i området (jf. områdets målsætning) og er i tilbagegang.*

Miljøstyrelsen pointerer, at det skal fremgå i Natura 2000-handleplanen, hvordan kommunen har været særlig opmærksom på de naturtyper/arter, der er i tilbagegang, og som er nævnt under specifikke retningslinjer i Natura 2000-planen for anden planperiode, og som er relevante for de områder, hvor kommunen er handleplanmyndighed.

Miljøstyrelsen bemærker desuden, at der ikke er redegjort for de kortlagte skovnaturtyper, som ikke er fredsskovspligtige eller offentligt ejede. Kommunerne er jf. miljømålslovens § 37 a handleplanmyndighed for ikke-fredsskovspligtige arealer, hvorfor kommunerne er ansvarlige for, at Natura 2000-handleplanen skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af den planlagte indsats, herunder hvordan sikring af en skovnaturtypebevarende drift og pleje er gennemført.

Behov for indsatser

Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at planlagte indsatser for rydning af invasive arter generelt er planlagt med "op til x ha". Da der i Natura 2000-planens indsatsprogram fremgår et specifikt areal på 55 ha, skal dette fremgå som minimumsareal fordelt mellem kommuner, offentlige lodsejere og Miljøstyrelsen ud fra registreringerne.

Det bemærkes desuden, at det fremgår af kommunens note **** til tabel 4, at naturtyperne grå/grøn klit, nedbrudt højmosse, strandvolde med enårige og flerårige, kystklint/klippe, forklit, hvid klit og kildevæld ikke har plejebehov i form af græsning eller høslet. Da det er Miljøstyrelsens erfaring, at der er pleje på nogle af de nævnte naturtyper i området bl.a. kildevæld, bør teksten justeres, og et bør fremgå, at det er kommunens vurdering.

Indsatser fordelt på aktør

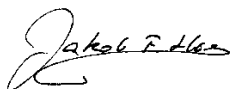
Miljøstyrelsen har bemærket, at tabel 6 udelukkende indeholder information om skovnaturtyper med fredsskovspligt. Der kan med fordel tilføjes en oversigt over fordeling af de resterende naturtypearealer og levesteder for arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, da det vil gøre fordelingen på aktør mere overskuelig.

Miljøstyrelsens bidrag til Natura 2000-handleplanerne

Miljøstyrelsen vil gøre opmærksom på, at Miljøstyrelsen forventer at foretage mindre tekstnære justeringer i noget af Miljøstyrelsens indhold. Miljøstyrelsen vil efter høringen kontakte den kommunale tovholder med opdateret indhold.

Kommunen er velkommen til at kontakte Miljøstyrelsen, hvis styrelsens bemærkninger skulle give anledning til spørgsmål. Styrelsen indgår gerne i dialog om de afgangne bemærkninger. Ved spørgsmål kan kommunen kontakte afsender af denne mail, Ditte Galsgård digal@mst.dk eller Katrine Hansen Lemming kathl@mst.dk.

Med venlig hilsen

Jakob Høeg
Fagkoordinator chef for natur

Miljøstyrelsen
+45 72 54 40 00
mst@mst.dk

Til:
Middelfart Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen

Eft.:
Forsvarsministeriet
Forsvarskommandoen

Høringsvar Natura 2000-handleplan 2022-2027

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse fremsender hermed hørringsvar vedrørende Natura 2000-handleplan Lillebælt, nr. N112, til Middelfart Kommune.

Forsvarsministeriet lejer og ejer arealer inden for, eller grænsende op til, Natura 2000-området. Såfremt der påtænkes iværksat specifikke indsatser for naturlige vandforhold på og omkring arealerne betegnet Halk Skydeterræn og Aborg Skydebane og Skydeterræn, ønsker Ejendomsstyrelsen at blive inddraget. Dette med henblik på, at sikre at tiltagene ikke påvirker den operative brug af terrænerne negativt.

Ejendomsstyrelsen har derudover ingen kommentarer til handleplanen.

Med venlig hilsen

Jane Fuglsang Bech
chefkonsulent
Chef for Natur- og Plansektionen

Dato: 8. april 2024

Enhed: Forvaltningsafdelingen
Sagsbeh.: FES-NPS16
Sagsnr.: 2024/005434
Dok.nr.: 986364
Bilag: Ingen

Forsvarsministeriets
Ejendomsstyrelse
Arsenalvej 55
9800 Hjørring

Tlf.: +45 7281 3000
Fax: +45 7281 3005
E-mail: fes@mil.dk
www.forsvaret.dk/fes

EAN: 5798000201286
CVR: 16 28 71 80

Sagsbehandleren direkte:
Tlf.: 7281 3159
E-mail: fes-nps16@mil.dk

Intern fordeling: CHFVA, CHNPS, NPS10

Som I ved, har MST indgivet hørings svar en lang række Natura 2000-handleplaner, særligt med bemærkninger til teksten vedr. frivillighed. MST fremhæver i hørings svarene, at kommunerne er forpligtet til at gennemføre Natura 2000-handleplanen, også hvis det skulle vise sig, at de frivillige lodsejeraftaler ikke kan indgås.

KL anser det som en praksisændring og er ikke enig i den fortolkning. Dette med henvisning til den økonomiske høring, hvor det vedr. frivillighed fremgår af et notat udarbejdet af Miljøministeriet:

- "Frivillighed er hjørnesteinen i gennemførelse af planerne for at fastholde en positiv tilgang til sikring af naturen. Indsatserne finansieres primært gennem EU's landdistriktsprogram suppleret med nationale midler."

Hvor KL pba. den økonomiske høring accepterede DUT-kompensationen med særlig vægt på nedenstående bemærkninger fra Miljøministeriet:

- "At Miljøstyrelsens kommende evaluering og sammenfatning af indsatser i Natura2000-områderne i 2. planperiode ikke stiller nye krav eller medfører øgede udgifter for kommunerne i planperioden 2022-27."
- "At statens præmis om lodsejerfrivillighed fortsat gælder for Natura 2000-indsatsen, hvorfor det er frivilligt for lodsejerne at deltage i de konkrete projekter".

KL og MST foreslår i forlængelse af dette, at et foreløbigt kompromis til Natura 2000-handleplanerne er: *"Det forventes, at Natura 2000-handleplanerne kan gennemføres ad frivillighedens vej."*

Med den formulering får MST, som medudgiver på nogle af Natura 2000-handleplanerne, mulighed for at gå andre vejen end ad frivillighedens vej, men forpligter ikke kommunerne til at gøre det samme.

KL fortsætter dialogen med MST om problemstillingen med henblik på at få noget skriftligt fra MST, som vi kan dele med jer.